

Vantaan VAT-verkoston yhteistyöpäivien muistio

Aika: 29.10.2014 klo 12–16

30.10.2014 klo 8–15

Paikka: Rikosseuraamusalan koulutuskeskus, Vernissakatu 2A, 01300 Vantaa.

Keskiviikko 29.10.2014

Isot kiitokset kaikille osallistujille ja heille jotka mahdollistivat päivien toteutumisen! Päivät onnistuivat hyvin ja keskustelua olisi voinut jatkaa vielä kolmannellekin päivälle. Ensimmäisenä päivänä paikalla oli yli 40 osallistujaa ja toisena VAT-verkoston jäsenistö ja muutama vieraileva tähti. Alla tiivis muistio päivien kulusta ja liitteenä esityksien powerpoint-esitykset.

Päivät alkoivat VAT-verkoston puheenjohtaja Markku Rautiaisen tervetulo puheella. VAT-verkosto sai syntynsä noin viisi vuotta sitten silloisessa Oma Koti -hankkeen loppuseminaarissa, jossa sovittiin ensimmäinen tapaaminen Kuopioon 2010 helmikuussa. Toiminta on jatkunut ja kehittynyt siitä asti ja nyt vireillä on "Yhdessä tukien – työkäytänteitä jakaen" -hanke, joka keskittyy VAT-käsikirjan työstämiseen. Joulukuussa selviää, saako hanke tuen RAY:ltä.

Perinteisen esittelykierroksen jälkeen Patrik Silfverberg Vantaan kaupungin päihdepalvelujen asumispalvelupäällikkö kertoi esityksessään PAAVO I ja II -ohjelman kulusta Vantaalla, Vantaan asunnottomuuden kehityksestä 2009–2013 sekä tilastoinnista ja tilastointiin liittyvistä ongelmista. Keskustelua herätti asunnottomien tilastointi, kuinka kunta saa tietää vankilassa olevien määrän ja ulkona asuvien määrän tietynä hetkenä, jolloin tilastointi tehdään. Tarkempaa tietoa voi katsoa liitteenä olevista powerpoint-esityksistä.

Sosiaalityöntekijä Teija Raschka ja sosiaalihoaja Jenna Korkeamäki pitivät esityksen Vantaalle asunnottomaksi vapautuvien vankien sosiaalityöstä. Rikosseuraamuslaitoksen tilastojen mukaan vuonna 2013 Vantaalle vapautuvista oli noin 42 vangilla asunnon tarve, mutta tieto asunnon tarpeesta puuttui 74:ltä. Tämä johtuu siitä, ettei vapauttamissuunnitelmaa oltu tehty (vankitietojärjestelmän mukaan). Tieto Vantaalle vapautuvista tulee suoraan vankiloista, joten työntekijät toivoivat tiedon saamista ajoissa vapautuvista, jotta kopin otto onnistuu paremmin. Vantaan erityisyys tuli esille siinä, että Vantaalla on vankisosaalityöhön keskittyneet sosiaalityöntekijät, joka mahdollistaa paremmin asiakasryhmän problematiikan ymmärtämisen.

Rikostaustaisten mielenterveydestä käytännön näkökulmasta kertoi Vantaan psykiatrisen vankisairaalan osastonhoitaja Lauri Pesonen. Esityksessä käytiin läpi vankisairaaloiden historiaa 1800-luvun lopusta nykypäivään ja hoitomuotojen kehittymistä. Nykyään potilaita leimaa psykiatrisen monihäiriöisyys ja alkoholisteja alkaa olla vähemmistö – tilalla on sekakäyttäjät. Keskeisistä mielenterveydenhäiriöistä käytiin läpi ADHD, sopeutumishäiriö ja kaksisuuntainen mielialahäiriö, sekä näiden yhteyttä rikollisuuteen.

Viimeisenä esityksenä saimme Vantaan A-killalta toiminnanjohtaja Karoliina Koskisen kertomaan Kiltakodin toiminta-ajatuksista ja yhteisohoidon menetelmistä. Kiltakoti on päihteen, tuetun asumisen yksikkö asunnottomille vantaalaisille. Asukkaat elävät itsenäisesti vuokrasuhteessa ja tuki tulee yksilöllisten tarpeiden mukaan. Toiminta lähtee yhteisöstä käsin ja päihteettömyyttä kannattelee yhteisö. Asukkaat osallistuvat yhteisökokouksiin ja arkisiin askareihin. Haasteita tuovat esimerkiksi jatkoasuttaminen, jos vuoden päihteettömyyden jälkeen etenee vuokrasuhteeseen sellaiseen ympäristöön, jossa päihteenkäyttö on yleistä.

Lopuksi keskustelua herättivät kilpailutukset ja niiden aiheuttamat uhat ja mahdollisuudet. Hyödyt näyttäytyivät pieninä, mutta toisaalta jotkin yksiköt onnistuvat profiloitumaan paremmin kilpailutuksen myötä. Toisaalta palvelunostaja voi aina määrittellä, mitä haluaa ostaa.

Kokonaisuutena Vantaan asumispalvelujärjestelmä näyttäytyi hyvin toimivana, jossa asiakkaat ohjautuu oikeisiin palveluihin suhteellisen hyvin. Erityisesti rikosseuraamustaustaisten asiakkaiden huomioiminen Vantaan kaupungin puolelta saa kiitosta.

Torstai 30.10.2014

Toinen VAT-verkostotapaamispäivä keskittyi työryhmätyöskentelyyn kolmessa työryhmässä. Työryhmien tehtävänä oli pyrkiä tutkia oman aiheensa näkökulmaa ETENE:n eettisten suositusten valossa. Työryhmien aiheet ovat seuraavat:

1. Ryhmä: Rikosseuraamusasiakkaiden asuttamistoiminta: alkavan vuokrasuhteen hallinnoinnin hyvät työkäytännöt.
2. Ryhmä: Asumisen tukityö käytännössä.
3. Ryhmä: Työntekijöiden ammatillisuuden ja työhyvinvoinnin kysymykset.

ETENE:n eettiset suositukset alla:

- 1) Sosiaali- ja terveysalan toimijat kunnioittavat asiakkaidensa ja potilaidensa ihmisarvoa ja perusoikeuksia
- 2) Sosiaali- ja terveydenhuollon lähtökohtana on asiakkaan ja potilaan etu
- 3) Sosiaali- ja terveydenhuollossa on kysymys vuorovaikutuksesta
- 4) Ammattihenkilöstö vastaa työnsä laadusta
- 5) Hyvä hoito ja palvelu edellyttävät vastuullisia päätöksiä ja toimintakulttuuria

Työskentely herätti paljon keskustelua erityisesti asiakkaan itsemääräämisoikeudesta, asiakkaan edusta, talouden ja etiikan välisistä jännitteistä sekä työturvallisuudesta. Työskentelytapa koettiin hyvänä ja keskustelua olisi riittänyt paljon pidemmäksi aikaa.

VAT-verkostossa päätettiin jatkaa samalla puheenjohtajistolla vuosi 2015 ja keskustelimme työvaliokunnan perustamisesta laajan sihteeristön tilalle. Työvaliokunnan toimenkuva selvennyy ”Yhdessä tukien” -hankepäätöksen myötä, mutta siinä toivotaan olevan jokaisesta rikosseuraamusalueesta järjestöjäseniä ja yhteensä noin 6–8 jäsentä. Asiasta lähetetään kysely verkoston jäsen yhteisöille vuoden 2015 alussa.

Vuoden 2015 VAT-verkostotapaamiset pidetään seuraavilla paikkakunnilla (suluissa alustava aihe):

Hämeenlinna 4.–5.3.2015 (Naisten asunnottomuus)

Mikkeli 6.–7.5.2015 (Perhetyö)

Pori 30.9.–1.10.2015 (Asumispolut)

Espoo 18.–19.11.2015 (Nuorten rikosseuraamustaustaisten asuminen)

Lopuksi vierailimme Vantaan A-killan toimitiloissa Jokiniementiellä Lars Sonckin suunnittelemassa Villa Grönbergissä, jota kutsutaan ihan vain ”Römperiksi”. Toiminnanjohtaja Karoliina Koskinen esitteli toimitilaa ja Römperi-talon toimintaa.

Kiitos kaikille osallistujille ja Hämeenlinnassa nähdään ensi vuonna!

Ystävällisin terveisin

Olli Kaarakka
VAT-verkoston sihteeri
Projektipäällikkö, Saattaen vapauteen -projekti
p. 050 4124 022

